

Angola mobiliserar inför valet

Valet i Angola nu i september berör alla här. Oavsett om man ska rösta eller inte och om man associerar valet till något positivt eller negativt så är det något som berör. Angolanerna bär på ett kollektivt trauma sedan valet 1992 eftersom det utmynnade i ett nytt blodigt krig. Nu måste de ta ställning.

DETTA ÄR DET ANDRA VALET i Angolas historia vilket gör det stort. Den nationella valkommissionen drog i februari i år igång en landsomfattande folkbildningskampanj där det centrala budskapet är fred: "Vi vill ha val och vi vill ha fred".

Föreningar, kyrkor, fackförbund, utvecklingsorganisationer, kulturella föreningar, artister och politiska partier uppmanades att engagera sig i kampanjen. Det gjorde de genom att bilda nätverk med representation i alla provinser. Överallt hålls utbildningar i vallagen, medborgarskap och representativ demokrati, man informerar sina olika målgrupper om valet och syftet är att få folk att släppa sina farhågor kring valet och helt enkelt gå och rösta.

GENUINO FRANSISCO ROQUE, AKTIV i valnätverket i Malanje, säger att han möter två utmaningar i sitt arbete med att få folk att rösta.

Den ena är människors rädsla. Att många fortfarande kopplar valet till krig och konflikt. Många har erfarenhet av att ha förlorat en familjemedlem eller nära vän i kriget efter valet. Den våldsamma händelseutvecklingen i Kenya och Zimbabwe efter valen i år spår på denna oro.

Den andra utmaningen är att många inte vet vad demokrati är. Demokrati med flerpartisystemet infördes formellt 1992 i och med det första valet men det är egentligen först efter 2002, när freden kom, som Angola har haft en chans att börja fungera som demokratisk stat.

Kolonialiseringen, enpartistaten och kriget har satt djupa spår och det finns ingen vana hos folkflertalet att själv vara med och påverka, att aktivt delta i samhällsutvecklingen, att respektera olika åsikter och att välja sina representanter. Att välja, att gå och rösta, varför då?

SÅ HUR KOMMER DET ATT GÅ MED VALET den här gången? Genuino är positiv och menar att Angola är mer förberett för val nu än förra gången. Folkbildningskampanjen är en viktig del i detta. Civilsamhället spelar en mycket mer aktiv roll och jobbar hårt för att diskutera med människor långt ute på landsbyg-

den. Nätverket utbildar valobservatörer och övervakade även registreringen. Av de uppskattningsvis 7,5 miljoner personer man hoppades skulle registrera sig anmälde sig cirka nio miljoner. Att det blev fler än beräknat ses som lyckosamt och ett bevis på att registreringen verkligen nådde ut.

Regeringen har under de senaste åren satsat hårt på uppbyggnad av infrastrukturen. Med stora lån från Kina har man byggt och reparerat bland annat vägar och broar, vilket underlättar framkomligheten till vallokaler vilket i sin tur kan öka deltagandet. Dessutom har resurser satsats på toppmodern utrustning mot felräkning och för att minimera risken att folk röster flera gånger.

YTTERLIGARE NÅGOT SOM TALAR FÖR att det ska gå bra är den vapeninlämningskampanj i tre steg som regeringen dragit igång. Steg ett var information, två att lämna in vapen frivilligt och under steg tre lägger polisen beslag på vapnen. Inlämningskampanjen är en viktig signal från regeringens sida att man till varje pris vill ha ett lugnt och fredligt val. År 2002, när Jonas Savimbi tog till vapen igen efter valförlusten, distribuerade regeringen AK47:or till civila i framförallt Luanda så de skulle kunna försvara sig vid en eventuell attack. Många vapen cirkulerar därför i huvudstaden vilket är en enorm risk om det blir oroligt.

Bland en del unga universitetsutbildade angolaner finns en otålighet och besvikelse som inte riktigt liknar den rädsla som finns på landsbygden. De ser kåkstäderna som breder ut sig, såväl i staden som utanför, och undrar vart oljeinkomsterna går. De undrar varför så många politiker bosätter sig i lyxiga områden utanför Luanda istället för att göra något åt fattigdomen.

Andra ser fram emot valet och är övertygade om att röstdeltagandet blir högt och att valet genomförs med respekt för varje människas enskilda åsikt. Och något som både de besvikna och de hoppfulla delar är övertygelsen om att det kommer gå fredligt till.

Angolanerna är trötta på krig!

ELIN SCHENNINGS